

Forum voor
Democratie

Motie vreemd aan de orde van de dag - Intrekken verkeersbesluit zero-emissiezone Alphen aan den Rijn

VERWORPEN

Inleiding

Ondergetekende(n) is/zijn van mening dat ingrijpende maatregelen voor inwoners en ondernemers moeten berusten op een aantoonbare noodzaak, een deugdelijke onderbouwing, een zorgvuldige belangenafweging en een transparante afweging van kosten en baten.

Nu de invoering van de zero-emissiezone nadert, terwijl tegelijkertijd vragen blijven bestaan over de feitelijke effectiviteit, de proportionaliteit van de maatregel, het maatschappelijk draagvlak en de financiële consequenties, acht onze fractie het noodzakelijk om de gemaakte keuzes opnieuw te beoordelen.

De raad van de gemeente Alphen aan den Rijn,

in vergadering bijeen op 25 juni 2026,

Constaterende dat:

- de raad op 16 juni 2022 heeft besloten een zero-emissiezone voor te bereiden met als richtdatum 1 juli 2026;
- de invoering inmiddels is uitgesteld naar 1 januari 2027 en de omvang van de zone tussentijds is aangepast vanwege de vele ingediende zienswijzen en zorgen vanuit ondernemers en inwoners;
- voorafgaand aan de besluitvorming geen fysieke nulmeting van de luchtkwaliteit is uitgevoerd;
- de onderbouwing van de verwachte milieueffecten volledig is gebaseerd op modelberekeningen voor een toekomstige situatie in 2030;
- uit het effectonderzoek blijkt dat de verwachte vermindering van schadelijke fijnstofdeeltjes (PM10) circa 3% bedraagt;
- het college heeft aangegeven dat tot medio 2027 reeds circa € 1,9 miljoen aan voorbereidingskosten is begroot of uitgegeven;
- daarnaast nog aanvullende kosten volgen voor onder meer handhaving, cameratoezicht, beheer en uitvoering;
- de opbrengsten uit eventuele boetes niet ten goede komen aan de gemeente maar aan het Rijk;
- het college geen aanleiding ziet voor een onafhankelijke second opinion op de gehanteerde onderzoeken en uitgangspunten;
- de Rechtbank Den Haag op 5 juni 2026 heeft geoordeeld dat het verkeersbesluit inzake de zero-emissiezone Delft onvoldoende zorgvuldig was voorbereid doordat de gevolgen voor bewoners onvoldoende waren onderzocht (*ECLI:NL:RBDHA:2026:6882*);
- ondernemers en transporteurs in toenemende mate worden geconfronteerd met een stapeling van maatregelen en kostenverhogingen, waaronder de invoering van de vrachtwagenheffing op de N11 en N207;

Overwegende dat:

- een verkeersmaatregel die direct ingrijpt in de bedrijfsvoering van ondernemers, logistieke processen en de bereikbaarheid van het centrum zorgvuldig en overtuigend moet zijn onderbouwd;
- uit het door Royal HaskoningDHV uitgevoerde effectonderzoek blijkt dat de verwachte reductie van PM10 circa 3% bedraagt, terwijl het college heeft aangegeven dat tot medio 2027 circa € 1,9 miljoen aan voorbereidingskosten is begroot of uitgegeven; [1][2]
- de raad niet beschikt over een afzonderlijke analyse waarin de lokale kosten en baten van de zero-emissiezone voor Alphen aan den Rijn inzichtelijk zijn gemaakt;
- een verwachte reductie van circa 3% PM10 vragen oproept over de proportionaliteit van een maatregel waarvoor veel ondernemers aanzienlijke investeringen moeten doen;
- maatschappelijke kosten en baten niet uitsluitend theoretisch of modelmatig beoordeeld dienen te worden, maar ook zichtbaar en aantoonbaar moeten zijn voor inwoners en ondernemers;
- inmiddels sprake is van gewijzigde omstandigheden ten opzichte van 2022, waaronder:
 - o toenemende netcongestie;
 - o stijgende kosten voor ondernemers;
 - o gewijzigde landelijke regelgeving en overgangsregelingen;
 - o beperkte beschikbaarheid van emissievrije alternatieven in specifieke sectoren;
- het maatschappelijk draagvlak voor de oorspronkelijke omvang van de zone aantoonbaar beperkt bleek, waardoor het college reeds genoodzaakt was de zone te verkleinen;
- het coalitieakkoord spreekt over een haalbare en betaalbare invoering, met zo min mogelijk dwang en met behoud van een goede bereikbaarheid, terwijl over de invulling en onderbouwing van deze uitgangspunten nog steeds vragen bestaan;
- goed bestuur vraagt om de bereidheid **om** beleid te heroverwegen wanneer de onderbouwing, uitvoerbaarheid of proportionaliteit ter discussie staat;
- de Rechtbank Den Haag op 5 juni 2026 heeft geoordeeld dat bij een verkeersbesluit inzake een zero-emissiezone de gevolgen voor betrokken belanghebbenden zorgvuldig moeten worden onderzocht en meegewogen [3];
- bij ingrijpende mobiliteitsmaatregelen inzichtelijk moet zijn welk concreet probleem wordt opgelost, welke effecten worden verwacht en op welke wijze deze effecten worden gemeten, terwijl vooraf geen fysieke nulmeting is uitgevoerd en de daadwerkelijke effecten daardoor achteraf moeilijk objectief vast te stellen zijn;

Verzoekt het college:

- af te zien van invoering van de zero-emissiezone per 1 januari 2027;
- het ontwerp-verkeersbesluit inzake de zero-emissiezone in te trekken;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2026 te informeren over de reeds aangegane verplichtingen, gemaakte kosten en de financiële gevolgen van het intrekken van het verkeersbesluit.

En gaat over tot de orde van de dag.

FvD
Claudia Arnoldus

RGL
Ank de Groot

SP
John van de Kolk

Bronnen:

- [1] Bron PM10: Effectonderzoek Zero-Emissiezone Alphen aan den Rijn, Royal HaskoningDHV.
- [2] Bron kosten: beantwoording raads vragen / financiële onderbouwing college waaruit blijkt dat tot medio 2027 circa € 1,9 miljoen aan voorbereidingskosten is gemoeid met de invoering.
- [3] Rechtbank Den Haag, uitspraak 5 juni 2026 inzake verkeersbesluit zero-emissiezone Delft.